

Pěchota u nás a v cizině.

Podplukovník Bohumil Boček:

Nový lehký kulomet německé armády „M. G. 13 (Dreyse)“.

Když jsem v 3. čísle „Vojenských rozhledů“ v r. 1932 (na str. 272—275) psal o nové organizaci pěšího družstva a pěší čety v německé armádě, podotkl jsem v článku, že tato změna v organizaci bude asi v souvislosti se zavedením nového lehkého kulometu, protože by k obsluze dosavadního lehkého kulometu, vážícího 17 kg, 4 muži tvořící v novém pěším družstvu hlouček lehkého kulometu (L. M. G. Trupp) nestačili.

Zavedení nového lehkého kulometu prozradila pak příručka kapitána německé armády Kühlweina: „ABC für den Schützen“, vydaná v nakladatelství Mittlerové, Berlín 1932, v níž se v pojednání o organizaci a výzbroji pěšího družstva mluví o lehkém kulometu 08/15 (Maxim) nebo lehkém kulometu 13. Také „Revue d'Infanterie“ přináší zprávy o zavedení tohoto lehkého kulometu v německé armádě v květnovém čísle 1932 v článku Capitaine de Senneville: „Note succinte sur la nouvelle organisation des petites unités dans l'infanterie allemande“ a v listopadovém čísle 1932 v článku Commandante Loustau-Lacau: „La nouvelle organisation de l'infanterie allemande“.

Se strany německé bylo to potvrzeno v poslední době vydaným předpisem (příručkou) „Návod k použití kulometu 13 (Dreyse) (D. 130, Gebrauchsanleitung für M. G. 13 Dreyse). Tato knížka má 130 stran s 51 fotografickými obrázky, na nichž je zobrazen lehký kulomet v celku, jeho jednotlivé součástky, rozbirání a složení kulometu, plnění zásobníku, způsob nošení kulometu, umístění kulometu ke střelbě, nabíjení a střelba z kulometu, umístění kulometu na zvláštním podstavci pro střelbu na pozemní cíle i na letadla, přenášení kulometu za přískoků, posunutí podstavce od ústí hlavně k nábojní komoře hlavně, výměna hlavně v boji a mechanismus spušťadla.

Předpis obsahuje jen návod k použití lehkého kulometu bez technických dat, takže nelze podle něho učiniti přesné srovnání s naším kulometem.

Ale i z obrázků, pak z popisu činnosti střelce a kulometu a poruch při střelbě možno dospěti k určitým závěrům a srovnati jej s naším lehkým kulometem.

Lehký kulomet M. G. 13 se na první pohled svým zevnějškem podobá našemu kulometu vz. 26. V konstrukci se však od něho podstatně liší.

Konstrukce se zakládá na zpětném pohybu hlavně, která je uložena v dírkovaném plášti, majícím úlohu chladiče. Průměr tohoto pláště nebude větší než průměr hlavně našeho kulometu vz. 26.

Hlaveň německého lehkého kulometu zdá se poněkud delší a není tak masivní jako u našeho kulometu. Pohyblivost hlavně je při vzdušném chlazení nevýhodná, protože nelze zabrániti přenášení teploty hlavně na její ložiska u ústí hlavně a v pouzdře závěru, čímž vzniká nebezpečí velkého tření. Proto je v příručce ustanovení, že je třeba hlavě vyměnit po 150—200 nábojích, není-li delších přestávek ve střelbě. Výměna hlavně není však tak jednoduchá. Je nutno otevřítí příklop a dno pouzdra závěru, celý závěr a s ním pak teprve hlavěň.

Závěr je svým složením podoben závěru našeho kulometu. Je složen ze tří částí: z komory, ze závorníku a ze závěrové trubice. Tyto tři části jsou válcového tvaru, jsou uloženy v pouzdře závěru a mají společnou podélnou osu, která odpovídá ose hlavně. Závěrová trubice je spojena závitem pevně s hlavní. Závorník

spojuje závěrovou trubici s pohyblivou komorou. Komora je spojena čepem s před-suvnou vzpruhou uloženou v příklopu pouzdra závěru. Závorník uzamyká při výstřelu nábojní komoru tím, že se opře o opěrnou plochu pohyblivé komory. — V pouzdře závěru je veden po šikmých plochách dna.

Spuštěadlo je podobné jako u kulometu M. vz. 08. Spoušť má tu výhodu, že lze na ni položit ukazováček s prostředním prstem. Tiskne-li se spoušť jen ukazováčkem shora, lze střílet jednotlivými ranami, tiskne-li se prostředním prstem zdola, lze stříletí dávkami.

Nabíjení kulometu je upraveno přibližně stejně jako u našeho kulometu vz. 26, jenže zásobník (stejný jako náš) pojme o 5 nábojů více (25 nábojů) a nasazuje se do nábojiště s levé strany kulometu. Nábojnice jsou vyhazovány na pravou stranu.

Hledí je sklápěcí jako u pušky vz. 24. Bubinkové hledí zdá se praktičtější.

Německý kulomet má místo pažby jen opěradlo, které je duté. Při nesení za pochodu je sklopeno po pravé straně pouzdra závěru.

Rukojeť slouží jedině k přenášení kulometu při změně palebného stanoviště.

Podstavec se podobá našemu. Má také dvě nožky, avšak s ostruhami, a nemá vzpruhu. Nožky se nedají vysouvat. Výška se upravuje zvláštním šroubem na spodu hlavice podstavce tím, že se nožky buď svírají nebo rozevírají. Podstavec je upevněn u ústí hlavně, ale dá se též posouvat až k nábojní komoře hlavně.

Ke střelbě se však též používá zvláštního podstavce — třínožky s vysouvacími nohama pro střelbu proti letadlům a ve vysokém porostu. Může být upevněn jako u dvojnožky buď u ústí hlavně nebo blízko nábojní komory hlavně.

Cinnost kulometu. Tím, že se odtáhne nazad pohyblivá komora, odemkne se závěru a napne se před-suvná vzpruha, jakož i kohoutek se spoušťovou vzpruhou. Závorník a pohyblivá komora stlačí kohoutek tak hluboko, až jej zachytí spoušťové táhlo a automatická spoušť.

Pohyblivá komora je tlakem před-suvné vzpruhy hnána vpřed; do nábojní komory v hlavní se sune ze zásobníku jeden náboj. Při tom se krátce před uzamčením posune dopředu uzávěrka závorníku. Závorník klouže po šikmé ploše pouzdra vzhůru, zapře o opěrnou plochu pohyblivé komory, čímž nastane uzamčení. Vzpruha tlačí vpřed závěrovou trubici, která svými nálitky vezme s sebou automatickou spoušť. Ta pak uvolní přední nos kohoutku. Kohoutek je tím držen spoušťovým táhlem za zadní nos.

Kulomet je nabit a odjištěn. Stisknutím spouště se odtáhne nazad spoušťové táhlo a kohoutek se uvolní. Tlakem pružiny udeří kohoutek na hlavu úderníku, který poskočí vpřed a prorazí zápalku v náboji. Nastane výstřel.

Závorníkem, který se zezadu opírá o pohyblivou komoru, jsou posuvné části navzájem těsně zapjaty. Uhnutí závorníku, pokud je střela hnána vpřed v hlavní, je nemožné tak dlouho, dokud závorník spočívá na vodorovné posuvné ploše pouzdra závěru.

Zpětným nárazem, působícím na čelo pohyblivé komory a na hlavěň, jsou navzájem zapjaté části — hlavěň, závěrová trubice a pohyblivá komora — posunuty asi 7 mm dozadu. Metací závěrová páka (der Schleuderhebel) je vzata nálitkem závěrové trubice zpět, aniž otevře pohyblivou komoru.

Při dalším pohybu nazad je zadní rameno závorníku tlačeno rampou (horní posuvnou plochou) na dně pouzdra vzhůru; přední rameno, jež se tím musí uhnouti, uvolní pohyblivou komoru, která je pak metací závěrovou pákou vržena dozadu. Při tom vytahovač vytáhne z hlavně nábojnici a vyhazovač ji vyhodí doprava. Při zpětném pohybu částí napne závorník a pohyblivá komora kohoutek.

Ostatní se děje jako před prvním výstřelem.

Výkonnost kulometu. Přednost střelby M. G. 13 (Dreyse) má být přibližně stejná jako u lehkého kulometu M. G. 08/15.

Střílí se jednotlivými ranami a dávkami 3—8 ran (u nás 3—5 ran).

Dosavadní zkoušky dosvědčily, že lze s dobrým výsledkem střílet při použití vhodného druhu střeliva na malé, těžko viditelné cíle až do dálky 1000 m. Za příznivých podmínek ještě na větší vzdálenosti.

Na velké vzdálenosti (nekryté a pohybující se osoby) se dosáhne do 1200 m dobrých, nad tuto vzdálenost dostatečných výsledků.

Pro prostřelování, přestřelování a pro podélnou palbu poukazuje předpis na střelecký předpis H. Dv. 240 a na zvláštní výnosy vydané vojskovým tělesům.

S našim kulometem vz. 26 jsou podobné: celková vnější úprava, podstavec (dvojnožka), zásobník a způsob nabíjení a rukojeť k přenášení kulometu při přískocích.

Rozdílné od našeho kulometu: pohyblivá jednoduchá hlaveň, plášť (dirkovaný chladič), závěr vzhledem k pohyblivosti hlavně, předšurná vzpruha (v příklopu pouzdra závěru), sklápěcí opěradlo, sklápěcí hledí, třínožka ke střelbě ve vysokém porostu a proti letadlům, kruhová muška ke střelbě proti letadlům, upevnění podstavce (třínožka) vpředu nebo uprostřed kulometu.

Předšurná vzpruha dá se regulovat pro střelbu se zvláštním střelivem, a to pro těžší střelu s. S. (schweres Spitzgeschoss), pro střelbu průbojnou Sm. K. (Spitzgeschoss mit Kern) a pro střelbu svítec Sm. K. L. (Leuchtspurnmunition).

Předpis, jakožto návod k upotřebení, je účelně a názorně zpracován a pěkně vypraven. Snadnému pochopení napomáhají fotografické obrázky. Protože předpis neuvádí potřebná technická data, lze souditi o existenci zvláštního zbrojního předpisu.

Můžeme být spokojeni, že jsme tuto věc vyřešili již před několika lety, a lze říci, že dobře.

Z cizích revuí.

THE ARMY QUARTERLY, ročník 1932. (Anglická revue pro všechny zbraně, vychází čtvrtletně.)

Leden 1932.

Zajmouti několik nepřátel.

V srpnu 1916 u Yprů. V opěrném stanovišti roty byl nepoužívaný spojovací zákop. Spojoval kdysi nynější čelní zákop anglický s nynějším nepřátelským. Mezi dráty byl porušen. Prolézaly jim někdy pod předním ochranným náspem hlídky. Velitel roty — ač velitelé rot v té době nesměli konati osobně hlídky — odebral se s jedním průvodcem tímto zákopem na průzkum. Před nepřátelskou posicí byly tři řady drátěných překážek. Pod nimi se konečně velitel roty podařilo prolézt až na přední ochranný nepřátelský násep. Štěrbinou mezi pískovými pytli viděl i do nepřátelského úkrytu. Využije příležitosti, kdy důstojník prohlíží stráž, sleduje jej, když odchází spojovacím zákopem do pásma posil, a zjišťuje, zda v tomto spojovacím zákopě jsou úkryty. Podaří se mu vrátiti se.

Podle tohoto průzkumu pak byl organizován přepad.

Kolem 50 mužů se mělo pracovat starým spojovacím zákopem, přepadnouti hlídky, zatarasiti příchody a zajmouti něco nepřátel. Dělostřelectvo mělo položit poklopnou palbu kolem přepadového prostoru k uzavření přístupů.